

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/153/2023
Identifikačné číslo spisu:	7213231541
Dátum vydania rozhodnutia:	25.06.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:7213231541.4

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Aiol Assets AG, so sídlom Švajčiarsko, 8000 Zürich, Nüscherstr. 31, identifikačné číslo: CH-020.3.025.834-3, právne zastúpeného: METIS Legal s.r.o., so sídlom Bratislava, Karadžičova 10, IČO: 47 242 159, proti žalovanému: INVITA, s.r.o. v konkurze, so sídlom Košice, Jazerná 3, IČO: 36 853 020, zastúpenému správcom konkurznej podstaty JUDr. Slavomírom Dubjelom, so sídlom Prešov, Puškinova 16, právne zastúpenému: ŽOLDOŠ & PARTNERS s.r.o., so sídlom Košice, Žriedlová 3, IČO: 53 540 964, o návrhu na vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia, vedenom na Mestskom súde Košice (pôvodne vedenom na Okresnom súde Košice II) pod sp. zn. K2-37C/223/2013, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 16. februára 2022 sp. zn. 9Co/54/2021, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 16. februára 2022 sp. zn. 9Co/54/2021 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II /teraz Mestský súd Košice/ (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením zo dňa 14. januára 2014 č. k. 37C/223/2013-41 určil, že rozsudok zo dňa 09. septembra 2013, sp. zn. HG120257-O, v právnej veci Aiol Assets AG, so sídlom Nüscherstr. 31, 8000 Zürich, Švajčiarsko, identif. číslo: CH-020.3.025.834-3, proti spoločnosti INVITA, s.r.o., so sídlom Jazerná 3, Košice, Slovensko, IČO: 36 853 020, je v Slovenskej republike vykonateľný. Žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 6.396,91 eura do 3 dní od právoplatnosti uznesenia. Rozhodol, tak podľa § 68a zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, v znení neskorších predpisov v spojení s príslušnými článkami Dohovoru o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (zverejnený v Úradnom vestníku Európskej únie L 147 dňa 10. 06. 2009; tzv. Nový Lugánsky dohovor).

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj ako „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného predmetné uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým bola určená vykonateľnosť uvedeného rozsudku zo dňa 09. septembra 2013 sp. zn. HG120257-O v Slovenskej republike potvrdil, vo výroku o trovách konania ho zmenil tak, že žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 6.449,42 eura do troch

dni od právoplatnosti uznesenia, na účet právneho zástupcu žalobcu, návrh žalovaného na prerušenie konania zamietol a rozhodol, že žalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v celom rozsahu.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“), a to z dôvodov podľa § 420 písm. c), f) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Navrhol, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Dovolateľ k uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. c), f) CSP uviedol, že odvolací súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP) a strana žalovaného nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník (§ 420 písm. c) CSP). Podľa dovolateľa odvolací súd porušil svoju povinnosť zisťovať kedykoľvek počas konania splnenie procesných podmienok a vydal nezákonné rozhodnutie. Odvolací súd neprihliadol na skutočnosť, že na žalovaného bol dňa 04. 06. 2020 vyhlásený konkurz. V súlade s ustanovením § 47 odsek 1 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“) sa vyhlásením konkurzu prerušujú všetky súdne a iné konania, ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu patriaceho úpadcovi. Konanie sa prerušuje ex lege a preto nie je potrebné o tom vydávať rozhodnutie. Zákon tiež stanovuje, že v prerušených konaniach sa môže pokračovať na návrh správcu. V danej veci odvolací súd po vyhlásení konkurzu vydal rozhodnutie v prerušenom konaní, keďže po vyhlásení konkurzu na majetok žalovaného a po tom, čo nastali účinky vyhlásenia konkurzu dňa 05. 06. 2020 (deň po dni uverejnenia uznesenia súdu o vyhlásení konkurzu v Obchodnom vestníku) bolo odvolacie konanie ex lege prerušené. Odvolací súd teda vôbec nemal rozhodovať a tým, že v predmetnej veci rozhodol, nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Po správnom mal odvolací súd postupovať podľa § 47 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, teda adresovať výzvy správcovi a dlžníkovi na podanie návrhu na pokračovanie v konaní. V závislosti od procesného úkonu (či jeho opomenutia) zo strany správcu alebo dlžníka mal podľa nášho názoru odvolací súd zvoliť ďalší procesný postup, tak ako to vymedzuje uvedené zákonné ustanovenie.

5. K dovolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca, podľa ktorého je napádané uznesenie odvolacieho súdu vecne aj formálne správne. Poukázal na znenie príslušných článkov Dohovoru o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach s tým, že z jeho strany boli splnené všetky formálne náležitosti potrebné pre vyhlásenie vykonateľnosti rozsudku Obchodného súdu kantónu Zürich zo dňa 09. septembra 2013 sp. zn. HG120257-O. Podľa žalobcu je uznanie cudzieho rozsudku na území Slovenskej republiky základným predpokladom pre jeho vykonanie. Až potom môže oprávnená osoba účinne uplatňovať a domáhať sa svojich práv, ktoré jej cudzí rozsudok priznáva, t.j., napríklad podať návrh na vykonanie exekúcie na základe cudzieho rozhodnutia vykonateľného na území Slovenskej republiky. Konanie o uznanie a výkon cudzieho rozhodnutia v zásade predchádza akýmkoľvek iným právnym krokom a žalobám, ktoré oprávnená osoba z cudzieho rozhodnutia následne zamýšľa uskutočniť a preto samo o sebe ešte nijakým spôsobom priamo nezasahuje ani sa netýka majetku osoby, ktorá je na základe cudzieho rozhodnutia povinná niečo plniť alebo strpieť. Ustanovenie § 47 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii pritom uvádza, že vyhlásenie konkurzu na majetok úpadcu spôsobuje prerušenie len tých súdnych a iných konaní, ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu, ktorý patrí úpadcovi. Konanie o vyhlásenie vykonateľnosti cudzieho rozhodnutia podľa Lugánskeho dohovoru takým konaním nie je a vyhlásenie konkurzu na majetok žalovaného preto nemalo za následok prerušenie tohto konania.

6. K vyjadreniu žalobcu žalovaný uviedol, že konanie o uznanie a výkon cudzieho rozhodnutia podľa neho jednoznačne predstavuje konanie, ktoré v konečnom dôsledku predstavuje zásah do majetkovej sféry žalovaného, a to nielen vo vzťahu k prípadným trovám konania spojenými s takýmto konaním, ale najmä z toho dôvodu, že konanie o uznanie a výkon cudzieho rozhodnutia a rozhodnutie, ktoré je jeho

výsledkom predstavuje priamo podklad pre zásah do majetkovej sféry žalovaného v podobe možnosti uplatňovania nárokov voči majetku žalovaného.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je prípustné a dôvodné, preto bolo potrebné rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

8. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 CSP).

11. Citované ustanovenie § 420 písm. f) CSP v spojení s § 431 CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, keď miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné pojednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, predvídateľnosť rozhodnutia, zachovanie rovnosti strán v konaní, relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu, ako aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019).

12. Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP videl dovolateľ v skutočnosti, že odvolací súd vydal napadnuté rozhodnutie v konaní, ktoré bolo prerušené podľa § 47 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii vyhlásením konkurzu na majetok žalovaného ako úpadcu.

13. Podľa ustanovenia § 47 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii v znení účinnom od 01. januára 2020, ak tento zákon neustanovuje inak, vyhlásením konkurzu sa prerušujú všetky súdne a iné konania, ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu patriaceho úpadcovi. Lehoty v týchto konaniach ustanovené alebo určené počas prerušenia týchto konaní neplynú. Na účastníkov konania, ktorí vystupujú na strane úpadcu, prerušenie konania pôsobí, len ak ide o nerozlučné spoločenstvo alebo o intervenciu.

14. Podľa ustanovenia § 47 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii v znení účinnom od 01. januára 2020, vyhlásením konkurzu sa neprerušuje konanie o riešení krízovej situácie na finančnom trhu, 8a) daňové konanie, colné konanie, vyvlastňovacie konanie, konanie o výživnom pre deti, konanie o povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu podľa § 11 ods. 2, ani trestné konanie, pričom v trestnom konaní nemožno rozhodnúť o náhrade škody; tým nie sú dotknuté ustanovenia § 48. V týchto konaniach však

lehota pre správcu na podanie opravného prostriedku neuplynie skôr ako 30 dní od konania prvej schôdze veriteľov.

15. Podľa ustanovenia § 47 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii v znení účinnom od 01. januára 2020, v konaniach prerušených podľa odseku 1 možno pokračovať na návrh správcu; správca sa podaním návrhu na pokračovanie v konaní stáva účastníkom konania namiesto úpadcu. Ak návrh na pokračovanie v konaní nie je podaný do konca prvej schôdze veriteľov, súd vyzve správcu a dlžníka, prípadne nerozlučných spoločníkov na strane dlžníka na jeho podanie v lehote nie kratšej ako 30 dní. Ak správca v určenej lehote nevyjadrí s pokračovaním v konaní súhlas, súd pokračuje v konaní s dlžníkom, ak pokračovanie v konaní v určenej lehote navrhne dlžník alebo prípadní nerozluční spoločníci dlžníka. Nepodanie návrhu na pokračovanie v konaní v určenej lehote má účinky späťvzatia žaloby.

16. V posudzovanej právnej veci z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie v konaní o návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia osobitným výrokom podľa § 68a a nasl. zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, v znení neskorších predpisov, uznesením zo dňa 14. januára 2014 sp. zn. 37C/223/2013 rozhodol, že rozsudok Obchodného súdu kantónu Zürich zo dňa 09. septembra 2013 sp. zn. HG120257-O je v Slovenskej republike vykonateľný a žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 6.462,91 eura. Uvedeným rozsudkom Obchodného súdu kantónu Zürich bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 1.518.784,05 USD spolu s tam špecifikovaným úrokom z omeškania. Okresný súd Košice I uznesením zo dňa 29. mája 2020 sp. zn. 30K/4/2020 vyhlásil konkurz na majetok dlžníka INVITA, s.r.o. (v tomto konaní žalovaného, resp. dovolateľa - poznámka dovolacieho súdu). Uznesenie bolo zverejnené v Obchodnom vestníku č. 106/2020 dňa 04. 06. 2020. Odvolací súd uznesením z 16. februára 2022 sp. zn. 9Co/54/2021 potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie zo dňa 14. januára 2014 sp. zn. 37C/223/2013 vo výroku, ktorým bola určená vykonateľnosť rozsudku Obchodného súdu kantónu Zürich zo dňa 09. septembra 2013 sp. zn. HG120257-O v Slovenskej republike potvrdil, zmenil ho vo výroku o trovách konania, návrh žalovaného na prerušenie konania zamietol a rozhodol, že žalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v celom rozsahu.

17. Z vyššie uvedeného vyplýva, že odvolací súd vydal svoje uznesenie z 16. februára 2022 sp. zn. 9Co/54/2021 v čase, kedy už bol súdom na majetok žalovaného ako úpadcu vyhlásený konkurz podľa zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Zverejnením rozhodnutia súdu o vyhlásení konkurzu v Obchodnom vestníku nastali podľa § 47 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii zákonné účinky, medzi ktoré patrí aj prerušenie súdnych konaní, ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu patriaceho úpadcovi, s výnimkou tých súdnych konaní, ktoré sú vymedzené v § 47 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii. K takémuto prerušeniu súdnych konaní prišlo zo zákona, ex offio, bez nutnosti vydania osobitného uznesenia o prerušení konania.

18. Podľa dovolacieho súdu sa vyhlásením konkurzu prerušuje aj konanie o návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia osobitným výrokom podľa § 68a a nasl. zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, v znení neskorších predpisov, ak predmetom uznania bolo cudzie rozhodnutie ukládajúce úpadcovi ako dlžníkovi peňažnú povinnosť. Hoci samotné rozhodnutie súdu o uznaní cudzieho rozhodnutia sa majetku úpadcu priamo nedotýka, pretože úpadcovi samo osebe žiadnu povinnosť na plnenie neukladá, tak jeho podstatou je priznanie účinkov (okrem iných aj nútej vymožitelnosti) cudziemu rozhodnutiu, ktoré sa uložením peňažnej povinnosti úpadcovi jeho majetku priamo dotýka. Rozhodnutie súdu o uznaní cudzieho rozhodnutia je tak nutné pre účely aplikácie § 47 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii posudzovať vždy v súvislosti s obsahom cudzieho rozhodnutia, ktoré má byť uznané.

19. Predmetné konanie na odvolacom súde vedené pod sp. zn. 9Co/54/2021 sa preto vyhlásením konkurzu na majetok úpadcu - žalovaného zo zákona (§ 47 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii) prerušilo. Povinnosťou odvolacieho súdu bolo v dôsledku toho postupovať v súlade s § 47 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii, teda v konaní pokračovať len na návrh ustanoveného správcu konkurznej podstaty úpadcu - žalovaného. Pre prípad, že správca taký návrh nepodal ani po

prvej schôdzi veriteľov, úlohou odvolacieho súdu bolo vyzvať správcu a dlžníka (žalovaného) na jeho podanie v lehote nie kratšej ako 30 dní. Odvolací súd v naznačenom smere nepostupoval, keď vo veci o odvolaní napadnutom uznesení súdu prvej inštancie rozhodol bez toho, aby správca konkurznej podstaty navrhol pokračovanie v prerušenom konaní. Správcu ani dlžníka (žalovaného) nevyzval na podanie návrhu na pokračovanie v konaní a v konaní pokračoval bez ich návrhu a vydal dňa 16. februára 2022 uznesenie sp. zn. 9Co/54/2021, ktorým potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie zo dňa 14. januára 2014 sp. zn. 37C/223/2013 vo výroku, ktorým bola určená vykonateľnosť rozsudku Obchodného súdu kantónu Zürich zo dňa 09. septembra 2013 sp. zn. HG120257-O v Slovenskej republike.

20. Dovolací súd vzhľadom na uvedené konštatuje, že zo strany odvolacieho súdu došlo v spore k nesprávnemu procesnému postupu spočívajúcemu predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému rámcu, pričom miera porušenia procesných práv žalovaného nadobudla intenzitu porušenia jeho práva na spravodlivý proces. Dovolanie žalovaného podľa § 420 písm. f) CSP preto bolo prípustné i dôvodné.

21. Čo sa týka uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. c) CSP, tak dovolateľ tento dôvod osobitne neodôvodnil a dovolací súd preto jeho naplnenie nehodnotil.

22. Na základe uvedených skutočností dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu podľa § 449 ods. 1 CSP zrušil a podľa § 450 CSP mu vec vrátil na ďalšie konanie. V ďalšom konaní odvolací súd vyjde zo záveru dovolacieho súdu, že konanie o návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia bolo v tomto prípade vyhlásením konkurzu na majetok úpadcu - žalovaného zo zákona prerušené, a preto bude ďalej postupovať podľa § 47 ods. 4 zákona o konkurze a reštrukturalizácii. V prípadnom novom rozhodnutí rozhodne odvolací súd aj o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.